

1 **U10 - Kontroll med strømprisene**

2

3 *Forslagsstiller: Jens Revold*

4

5 Høsten og vinteren 2021/22 har vist oss markedets utilstrekkelighet når det gjelder
6 strømprisene. Skyhøye kostnader, langt utover det vi har sett tidligere har rammet hardt, og
7 som vanlig er det de med svakest økonomi det går verst utover.

8

9 SVs har i forhandlinger med regjeringen har kommet et godt stykke på vei i retning av å
10 bedre situasjonen uten at vi skal si at problemene er løst. I store trekk har SV sikret:

11

12 *at støtten utover en basis på 70 øre pr kWh øker

13 *at støtten også går til borettslag med fellesmålt strøm

14 *at nye nettleieordninger utsettes slik at en klart ser hva som er endringene for den enkelte
15 forbruker

16 *at bostøtten utvides slik at 50 000 nye mottakere kommer inn under ordningen

17 *at sosialhjelpsstøtten i tillegg økes med 200 mill. Kroner

18

19

20 Dette er kortsiktige tiltak og helt avgjørende i en vanskelig situasjon. Det viser også at SV
21 utenfor regjering og i forhandlinger utgjør en forskjell og at særligere svakere familier og
22 enkeltpersoner skjermes.

23

24 **Langsiktighet**

25 På den andre siden er dette på ingen måte nok. En gjennomtenkning av hele systemet der
26 samfunnet tar tilbake kontrollen, blir viktig.

27

28 Staten og det offentlige for øvrig samt noen private selskaper har, gjennom sine eierskap til
29 kraftselskapene, det siste året tatt inn enorme ekstraintekter på energi. Dette gjelder både
30 fra brukere i Norge og på eksport. Svært mange av vannkraftverkene i Norge har nedbetalte
31 anlegg og driver svært økonomisk. Dette skaper et skille mellom brukerne og produsentene
32 av energi som bidrar til å undergrave tilliten til krattforvaltning og myndigheter generelt.
33 Dette vil også kunne skade overgangen til et fossilfritt samfunn.

34

35

36 Utgangspunktet er at norske kraftverk har en svært lav produksjonspris pr kwh - 011 kr/kWh
37 (Konsesjonskraftprisen for 2022, OED). At selskapene skal ha inntekter utover dette til
38 oppgradering, service etc. er greit – men de prisene vi har sett høsten 2021/22 er skyhøyt
39 over. Skal slike priser fortsette framover er billig og fornybar norsk kraft en saga blott og vi
40 mister både konkurransefortrinn og velferd i et kaldt vinterland.

41

42 Vi må derfor gripe inn i markedet og endre det fullstendige frislippet vi har sett de senere år.
43 For vanlige strømkunder og industri er forutsigbarhet og rimelighet viktig. På samme måte
44 som vann og avløp er strøm og energi avgjørende samfunnsmessig infrastruktur som ikke
45 passer i et sterkt svingende privat marked.

46

47 Det kommer en endring i energiloven. Der vil SV prioritere:

48 *Kraftpolitikken må utformes slik at den bidrar til å nå klimamålene

49 *Prisene overfor vanlige folk må være rimelige og forutsigbare

50 *Ikke bruk av strøm mer enn nødvendig

51 *Fornybar kraft skal være en konkurransekraft for norsk industri

52

53

54 Det finnes noen konkrete løsninger som SV peker på:

55

56 *Strømsalgsselskapene må bort. Det blir for mye kaos, kortvarige og uklare kontrakter. Når
57 en i tillegg nesten ikke får snakket med kundeavdelingene blir dette helt håpløst. SV foreslår
58 som alternativ en statlig samlende ordning «Statsstrøm» med langsiktige og oversiktlige
59 kontrakter

60 *Luksusstrøm skal være dyrere enn normalforbruk – et topprissystem må utredes

61

62 *De nye nett-tariffene innføres ikke, men ny nettutbygging må balanseres mot en god
63 energieffektivisering

64

65 *Videre foreslås et utjevningfond eller sikringsfond som kan ta toppene. Spekulasjon i
66 kraftpriser fjernes

67

68 *Sokkelen må primært elektrifiseres gjennom flytende hav-vind og ikke med strøm fra land

69

70 *Økt kraftproduksjon skal i større grad prioriteres til bestemte formål som utvikling av grønn
71 industri

72

73 *Eksport av kraft til utlandet via kabler må reguleres ut fra forsyningshensyn og strømpris i
74 Norge. Nye utenlandskabler bygges ikke og eksisterende avtaler reforhandles.

75

76 *Vi går mot deltakelse i EUs energiunion og Acer, og vil ta EUs tredje energimarkedspakke ut
77 av EØS avtalen

78

79 *Vindkraft, både etablert kraft på land og ny hav-vind må inn i et system der offentlig
80 eierskap står sterkt. Hjemkjøpsordninger som vi alt har innen vannkraften må forsvares og
81 alle forsøk på privatisering, avvises. Slike ordninger må også på plass i vindsektoren og all
82 annen kraftproduksjon. Særlig gjelder dette de store selskapene.

83

84 *I det grønne skiftet selve produksjonen og tilgjengeligheten av elektrisk energi opp, noe
85 som kan skje gjennom å se på forbruket, økt energiøkonomisering av næringsbygg og
86 boliger og ny lokal produksjon av kraft. Solkraft blir helt sentralt og må få en mye bedre
87 status i satsingene fremover.

88 ---

89 Bergen SV mener at venstresiden har mye å tilby når det gjelder reguleringen av markedet
90 for kraft. Pris og mengdereguleringer har skjedd i mange sammenhenger tidligere, jmf for
91 eksempel utbyggingen av norsk vannkraft og organiseringen av denne kraftproduksjonen. Vi
92 må tilbake til denne måten å tenke på for å få bukt med dagens problemer.

93

94